

Kommunstyrelsen

Ks § 114

Dnr 2026-000082

Remiss av betänkandet Belägg för broms? - Åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser (SOU 2026:20)

Kort sammanfattning

Senast den 4 juni 2026 kan kommuner och andra inkomma med yttrande över rubricerad utredning.

Landets kommuner är inte obligatoriska remissinstanser, utan lämnar ett frivilligt yttrande.

Björn Torbjörnsson, ekonomichef är föredragande i ärendet.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen antar förvaltningens förslag till svar på remissyttrande avseende SOU 2026:20 som sitt och överlämnar detta till finansdepartementet.

Beskrivning av ärendet

Utredningen handlar om hur staten kan påverka kommuner och regioner att hålla nere eller sänka kommunalskatten. Huvudförslagen kan sammanfattas enligt nedan:

Skattebromsavgift

Kommuner/regioner som höjer skatten får betala en avgift till staten under tre år beräknat på intäktsförändringen med 25% första året, 15% under andra året och 10 % under tredje året.

Skattesänkingsbidrag

Kommuner/regioner som sänker skatten får ett statligt bidrag på tre år. Detta i samma storlek som skattebromsavgiften.

Ökad transparens

Kommuner måste motivera skattehöjningar tydligare i budgeten.

Krav på effektivitet

En ändring i kommunallagen som uttrycker att kommuner ska eftersträva effektivitet som en del av god ekonomisk hushållning.

Plan för skattenivå

Kommuner ska ha en långsiktig plan för skattesatsen.

Kommunstyrelsen

Ändrat jobbskatteavdrag m.m.

Statliga skattereduktioner ska inte längre mildra effekten av kommunala skattehöjningar. Skattereduktioner beräknas utefter 2026 års skattesats i hemkommunen, inte den aktuella skattesatsen.

Övriga rekommendationer i utredningen är: Bättre förutsägbarhet och fördelning av statsbidrag, minskad användning av riktade bidrag, samt undvika överföringar av kostnader från staten till kommunsektorn. Det föreslås även att konjunkturstabiliserande utreds samt att en särskild granskning av regionernas kostnadsutveckling inom vården.

Utredningens analys

Utredningen konstaterar att den kommunala inkomstskatten finansierar en stor del av välfärden. Medelskattesatsen i kommunerna har varit relativt stabil de senaste 25 åren men skillnaden mellan kommunerna är betydande. Sverige har internationellt sett höga skatter på arbete.

Kommunerna utsätts för ett ökat kostnadstryck bland annat beroende på demografiska förändringar, höga investeringsbehov, statlig styrning m.m. Sänkta kostnader leder inte alltid till lägre skattesats. De ekonomiska incitamenten att sänka skatten är svaga och skattesatsändringar är ovanliga och trögrörliga.

Vad avser de rättsliga förutsättningarna är beskattningsrätten grundlagsskyddad som en del av den kommunala självstyrelsen.

Förvaltningens kommentarer om skattebroms och skattesänkarpremie:

Den föreslagna skattebromsen kan straffa kommuner som tvingas höja skatten av strukturella skäl. Den kan också som utredningen noterat pressa kommunen att höja skatten mer än nödvändigt för att klara avgiften. Motsvarande argumentation kan användas mot skattesänkingsavgift. Förslagen riskerar att kommuner med sämre förutsättningar och som av olika skäl tvingas till skattehöjningar finansierar kommuner med redan stark ekonomi med möjlighet till skattesänkningar.

Förslaget om skattebroms är en inskränkning i den kommunala självstyrelsen och i den kommunala beskattningsrätten.

Beslut om skattenivå fattas lokalt i kommunfullmäktige baserat på lokala prioriteringar. Att staten inför ekonomiska sanktioner mot kommuner som tvingas höja skatten för att upprätthålla välfärden undergräver det lokala demokratiska mandatet.

Därför föreslår förvaltningen att förslagen kring skattebromsavgift och skattesänkingsbidrag avstyrks i sin helhet.

Förvaltningens kommentarer om förslagen till ändringar i Kommunallagen:

Kommunstyrelsen

- Krav på att eftersträva hög effektivitet

I KL finns redan krav på god ekonomisk hushållning samt beskrivning av vad detta innebär. För att uppnå god ekonomisk hushållning förutsätter det nästan alltid att verksamheten bedrivs på ett ansvarsfullt och effektivt sätt. Att ändra i Kommunallagen och ytterligare begränsa det kommunala självstyret anser vi inte vara skäligt.

- Plan för kommunens skattenivå i Kommunallagen

Kommunernas ekonomiska förutsättningar påverkas i mycket hög grad av de stöd, krav och reformer som staten lägger på kommunerna. Dessa är ofta kortsiktiga, sena, lågt finansierade eller kostnadsdrivande. Därför saknas logik i att staten ålägger kommunerna att hålla en långsiktig skatteplanering.

- Krav på motivering av höjningar av skattesatsen i budgeten i KL

Att förändra kommunallagen känns som en omotiverad inskränkning i det kommunala självstyret. Det är rimligen så att en kommun som tvingas höja skatten ändå beskriver motiven för detta, utan lagändring.

Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen att samtliga förslag till förändringar i Kommunallagen avstyrks.

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2026-05-22

Krokoms kommuns yttrande 2026-05-22

Remiss av betänkandet Belägg för broms? - Åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser (SOU 2026:20)

Förslag som läggs på mötet samt de som yttrar sig

Marie Svensson (V) föreslår bifall till grundförslaget.

Karin Jonsson (C) föreslår bifall till grundförslaget.

Monica Dahlén (S) föreslår bifall till grundförslaget.

Karin Bångman (-) yttrar sig.

Beslutsgång

Det finns ett förslag, grundförslaget.

Efter fråga på grundförslaget finner ordförande att kommunstyrelsen bifaller det.

Kommunstyrelsen

Beslutet skickas till

Svaren bör lämnas per e-post till fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till fi.ofa.k.remissor@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2026/00577.

Ekonomichef